

A Pécsi Ítéltábla a dr. Farkas Gábor jogtanácsos által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Beke Ágnes ügyvéd (fél címe) által képviselt **I.rendű alperes neve** I. rendű és **II.rendű alperes neve** II. rendű (mindketten I.rendű alperes címe) alperesek ellen jogalap nélkül felvett társadalombiztosítási támogatás visszafizetése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2014. március 18. napján kelt 14.P.20.058/2013/27. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által 28. sorszám alatt előterjesztett és 29. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatja akként, hogy az I. rendű alperes az elsőfokú ítéletben írt tőkemarasztalás összege után a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt, *legfeljebb azonban a mindenkor i jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő* mértékű késedelmi kamatot köteles megfizetni.

A II. rendű alperesre vonatkozó rendelkezésből az egyetemlegességet mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a másodfokú bíróság az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 160.000 (egyszázhatvanezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az állam javára - az illetékes állami adóhatóság felhívására, az ott írt módon és számlára - 512.200 (ötszáztizenkettőezer-kettőszáz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Amennyiben a másodfokú perköltség, illetve a feljegyzett fellebbezési illeték az I. rendű alperestől behajthatatlan, úgy annak megfizetésére a II. rendű alperes köteles.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes jogelődje és az I. rendű alperes a társadalombiztosítási támogatással rendelhető és kiszolgáltatható gyógyászati segédeszközök forgalmazására, javítására, kölcsönzésére, társadalombiztosítási támogatásának elszámolására és folyósítására kötött 2008. augusztus 1. napján szerződést, mely alapján az I. rendű alperesi szolgáltató jogosulttá vált a kiszolgáltatót gyógyászati segédeszközök után járó

társadalombiztosítási támogatás igénylésére. A felek közötti elszámolás alapját a hatályos jogszabályoknak megfelelően kiállított azon vények képezték, melyeken a jogszabály által meghatározott adatok feltüntetése megtörtént (szerződés 7. és 8. pont). A szolgáltató az elszámolást a mindenkor hatályban lévő kormányrendeletnek megfelelően volt köteles benyújtani. A felperesi jogelőd kötelezettsége volt az elszámolás öt napon belül történő megvizsgálása azzal, hogy amennyiben a szolgáltató szabályos elszámolást nyújtott be, a felperes jogelődje a 134/1999. Korm. rendelet és azt módosító Korm. rendeletek szerinti határidőben intézkedik a támogatás átutalásáról (22. pont).

A megállapodás 29. pontja szerint a felperesi jogelőd az 1997. évi LXXXIII. törvény 38.§-a alapján jogosulttá vált a szerződés teljesítésének ellenőrzésére. A megállapodás 35. pontjában a felek rögzítették, amennyiben megállapítható, hogy a szolgáltató a forgalmazásra, kiszolgáltatásra, valamint a támogatás elszámolására vonatkozó előírásokat megszegte, *a)* köteles az ezzel összefüggésben okozott kárt megtéríteni, *b)* amennyiben az *a)* pontban foglaltak egy éven belül ismételt előfordulnak vagy az okozott kár összege egy éven belül meghaladja az Ebtv. 37.§ (6) bekezdése szerinti összeget - az *a)* pontban foglaltakon túl - a támogatással történő forgalmazásra, illetve kiszolgáltatásra jogosító szerződést a MEP részéről a térségi főigazgatási főkoordinátor felmondja. A 36. pont alapján mindkét fél jogosulttá vált a szerződés 30 napos felmondási idővel történő felmondására. Végül a felek utaltak arra, hogy a szerződésben nem szabályozott kérdésekben a vonatkozó mindenkor hatályos jogszabályok rendelkezései irányadók.

Az I. rendű alperes egyetlen beltagja 2014 januárjáig a II. rendű alperes volt.

2011. év július elejétől az I. rendű alperes a H... Kft. által rendszeresített, a felperes által elfogadott érvényes minősítéssel rendelkező vényelszámoló (kódleolvasó) programmal rögzítette a vényeken szereplő adatokat és ezen rögzített adatok alapján a havi elszámolást elektronikus úton továbbította a felperesnek.

A 2011 júniusában elszámolt vények közül 9 vényről hiányzott az önellenőrzést végző személy kézjegye, illetve 10 vénynél az elszámolt gyógyászati segédeszköz mennyisége jelentősen eltért a felírt és kiadott mennyiségtől. A 2011. október 18. napján kelt, alaki és gyógyszerészszakmai szempontból történt felperesi ellenőrzés eredményét tartalmazó jegyzőkönyv az önellenőrzést végző személy kézjegyének hiányát visszatérítést nem eredményező vényhibának minősítette, a ténylegesen kiadott és elszámolt gyógyászati segédeszköz mennyiségi különbsége miatt jogosulatlanul felvett társadalombiztosítási támogatás összegét 7.554.600 forintban állapította meg. A felperes ezen összeg 2012. február 28-ig történő korrekcióba helyezésére, továbbá a jogalap nélkül elszámolt támogatás után fizetendő 126.671 forint kamat megfizetésére szólította fel az I. rendű alperest. Az I. rendű alperes a jegyzőkönyvben foglaltakkal egyetértett. 2011. október 24-én kelt levelében elismerte a vényelszámolási hibát, a bevitt adatok ellenőrzésének elmulasztását, előbbi kapcsán a kódleolvasó helytelen adatbevitelére hivatkozott.

A 2011 szeptemberében befogadott vények közül 6 vényről hiányzott az önellenőrzést végző személy kézjegye, nem tüntette fel az I. rendű alperes a kiadott eszköz bruttó támogatási összegét és az eszköz kiadásának dátumát, illetve a kiadottként elszámolt gyógyászati segédeszköz mennyisége jelentősen eltért a vényre felírt mennyiségtől.

Mindezek alapján a 2011. októberi ellenőrzés eredményeként 2011. november 4-én készült ellenőrzési jegyzőkönyv 5.690.250 forint jogalap nélkül elszámolt társadalombiztosítási támogatást tárt fel, ezen összeg után 44.898 forint kamatot állapított meg az I. rendű alperes terhére.

A felperes 2011. november 17-én kelt levelében a felek közötti szerződést az Ebtv. 38.§ (4) bekezdésének a) pontjára hivatkozással 30 napos felmondási idővel felmondta.

Az I. rendű alperes a jogosulatlanul felvett 13.244.850 forint társadalombiztosítási támogatásból 2011. december 27. napján 4.000.000 forintot, 2012. március 23-án 3.000.000 forintot visszafizetett, fennálló tőketartozása 6.401.894 forint.

A felperes 6.401.894 forint és ennek 2012. február 29. napjától a kifizetés napjáig járó, a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű kamatai megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest, illetve mögöttes felelősségére figyelemmel a II. rendű alperest. Az alperesek a felperesi követelés fennállását nem vitatva a jogellenes felperesi felmondással okozott kár megtérítése iránti beszámítási kifogásuk alapján kérték a kereset elutasítását.

Az elsőfokú bíróság a felperesi követelést a per főtárgya tekintetében alaposnak, az alperesi beszámítási kifogást alaptalannak találta és az I. rendű alperest 6.401.894 forint és ennek 2012. március 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, a késedelmi kamatkövetelés ezt meghaladó részében a keresetet elutasította. Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy amennyiben az I. rendű alperes vagyona a fenti tartozást nem fedezi, annak megfizetéséért a II. rendű alperes egyetemlegesen és korlátlanul felel. Kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 200.000 forint perköltséget, valamint az állam javára 384.100 forint le nem rótt eljárási illetéket.

Indokolásában kitért arra, hogy a peres felek között a kötelező egészségbiztosítási ellátásokról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 30.§ (2) bekezdése szerinti forgalmazási szerződés jött létre, mely jellegét tekintve közjogi, közszolgáltatásra irányuló szerződés, tartalmát - ide értve a támogatás elszámolásának feltételeit, az ellenőrzés rendjét - az Ebtv. és végrehajtási rendeletei kógens módon meghatározzák. Ismertette az egészségbiztosító Ebtv. 36.§ (1) bekezdésében rögzített és 38.§-ában részletezett ellenőrzési jogkörét. Megállapította, hogy az I. rendű alperes a vények alapján elkészítendő elszámolásra vonatkozó kötelezettségét megsértette. Az I. rendű alperes azon védekezését, hogy a számítógépes program nem megfelelően működött, nem találta figyelembe vehetőnek, **K.Gnak**, a **H... Kft.** alkalmazottjának tanúvallomása alapján arra következtetett, hogy a program nem megfelelő alkalmazása idézte elő az elszámolásra vonatkozó szabályok megszegését.

Az alperesek az együttműködési kötelezettség megsértését is a felperes terhére rótták. Ennek kapcsán az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperesi jogelőd a beküldött elszámolás ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségének eleget tett. A szerződés 22. pontja szerint a támogatások időszerű kiutalása érdekében kizárólag az elszámolás szabályosságának a vizsgálata képezte a feladatát, ami azt jelenti, hogy az általa alkalmazott számítógépes programmal az azonnal felismerhető

szabálytalanságokat kellett kiszűrnie. A vizsgálatot igénylő eltérések esetén, éppen a szolgáltató működési folyamatosságának biztosítása érdekében a támogatást a felperes kiutalja, egyúttal ellenőrzésre jelöli ki. Az Ebtv. 36.§-ában rögzített szélesebb körű ellenőrzési kötelezettség ad módot az egészségbiztosítónak arra, hogy a beküldött elektronikus adatokat a vényekkel egybevesse, az ellenőrzés alapján az esetleges további intézkedéseket tegye. Az Ebtv. szerződés megkötésekor hatályos 38.§ (4) bekezdésében írt felmondási ok fennállt, így a felmondás jogszerűen történt.

A felperes kamatigényét, melyet az Ebtv. 38.§ (3) bekezdésére alapított, az elsőfokú bíróság arra figyelemmel nem fogadta el, hogy a felek közötti szerződés erre nézve konkrét szerződéses kikötést nem tartalmazott, így a felperes kamatigényét a Ptk.301/A.§ (1) és (2) bekezdés alapulvételével határozta meg.

Az ítélet ellen az I. rendű alperes fellebbezett. Kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, felvetette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét is. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete iratellenes, mert **K.G** és dr. **M.Zné** tanúk jegyzőkönyvbe foglalt vallomásával ellentétes. Az elsőfokú bíróság helytelen tényállást állapított meg, annak alapján téves ítéletet hozott, a felperesre nézve terhelő részleteket figyelmen kívül hagyta.

Fellebbezése részletes indokolásában kifejtette, hogy **K.G** és dr. **M.Zné** tanúk vallomása alátámasztotta a **H... Kft.**-től bérelt elszámoló program hibáját. A termékek felperes által meghatározott egyedi azonosító kódja mindig csak egy darabra vonatkoztatott kódot jelent, a csomagos kiszerezések nem rendelkeznek TTT kóddal; dr. **M.Zné** tanúvallomása szerint, ha a szolgáltatónál működő programban választható tétel volt a darab vagy a csomag, az hiba volt. **K.G**, a **H... Kft.** alkalmazottjának tanúvallomása szerint a program a nagykereskedői nyilvántartásokhoz alkalmazkodva mégis választást engedett a felhasználónak, hogy csomag vagy darab kiszerezést válasszon, a darabos és a csomagos kiszerezés egyazon TTT kód alatt szerepelt, de két külön soron jelentkezett. Hangsúlyozta az I. rendű alperes, hogy csak a véletlenül múlt, a felhasználó melyik sorra klikkelt, az enter lenyomása után a monitoron már nem volt látható a kiszorított mennyiség. Az elszámolásban keletkezett hibáért ekként az I. rendű alperes nem tehető felelőssé, mivel jóhiszeműen, ellenérték fejében egy hitelesített szolgáltatást (programot) vásárolt.

Az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg továbbá az I. rendű alperes szerint, hogy az I. rendű alperes nem tett eleget önellenőrzési kötelezettségének és azt is, hogy a felperes eleget tett saját ellenőrzési kötelezettségének. A 134/1999. (VIII.31.) Korm. rendelet 4.§ (6) bekezdése szerint önellenőrzésnek minősül annak kontrollálása, hogy a vényen rendelt vagy a helyettesítés szabályai szerint kiadható termék került-e kiszolgáltatásra és ennek megfelelően az ehhez külön jogszabály alapján megállapított támogatás kerül-e elszámolásra. Az I. rendű alperes az önellenőrzési kötelezettségének eleget tett, mert a bevitelkor a hiba a számítógép képernyőjének folyamatos figyelemmel kísérése mellett sem volt érzékelhető.

Miután a hiba az I. rendű alperesnek nem volt felróható, így szabályszegésről sem lehet beszélni, a felperes pedig szabályszegésre alapozta a szerződésbontást. A felperes tévesen hivatkozik arra, hogy a vények elszámolásával kapcsolatos szabályok megszegése esetén nem releváns a szolgáltató szabályszegésének szándékossága, miután a támogatási szerződés 24. pontja utal arra, hogy a kifizetett támogatás összegét akkor lehet a következő elszámolási időszak támogatási összegéből levonni,

ha a szolgáltató nem nyújt be helyesbítő elszámolást vagy arra vonatkozó igazolást, hogy a hiba neki nem róható fel. Utóbbi fordulat a visszatérítési szankciót a felróhatósághoz köti, így a szerződésbontásnál is ez logikus és irányadó.

A felperesnek a kiutalást megelőzően ki kellett volna szűrnie egy olyan jelentős mértékű hibát, mint amilyen a perbeli mennyiségi eltérés volt. Ennek elmulasztásával gondatlanul járt el a felperes, a szerződésben vállalt 5 napos ellenőrzési kötelezettségének nem tett eleget, a szerződésben pedig utóellenőrzésről egyáltalán nincs szó. Az ellenőrzés és a kiutalás nem végleges volta a szolgáltató bizonytalanságát eredményezi.

Ha a felperes nem bontott volna szerződést az I. rendű alperessel, akkor utóbbi folytathatta volna éppen felfutóban lévő kereskedését és visszafizethette volna a jogalap nélküli támogatást. A szerződésbontás miatt erre nem volt képes, az részben a hibás programnak, másrészt annak köszönhető, hogy a felperes kifizette a támogatást anélkül, hogy szerződésben vállalt ellenőrzési kötelezettségének érdemben eleget tett volna.

Az I. rendű alperes tehát nem szegett előírásokat, a hibás elszámolás nem az ő kötelességszegése folytán történt. A jogalap nélküli kiutalt támogatás összegére a felperes joggal tart igényt, de azt össze kell vetni az I. rendű alperes kártérítési beszámítási igényével.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés túlnyomórésztben alaptalan.

Az elsőfokú bíróság lényegtelen pontatlanságoktól eltekintve a tényállást helyesen állapította meg és abból helytállóan következtetett az I. rendű alperes támogatás-visszatérítési kötelezettségének fennállására.

A fellebbezés teljesíthetetlenségének lényegi oka abban a téves alperesi feltételezésben rejlett, hogy a szerződésen alapuló jogviszonyban releváns szabályszegésnek, azaz szerződésszegésnek (a perbeli esetben konkrétan a támogatás elszámolására vonatkozó előírások megszegésének) csak szándékos, de legalábbis gondatlan magatartás minősülhet. Ezzel szemben a szerződésszegésnek sem a szándékosság, sem a gondatlanság nem fogalmi eleme; szándékosságot egyebekben nem feltételezett sem a felperes, sem pedig az elsőfokú bíróság ítélete, a gondatlanság pedig mindemellett - szemben az alperesi hivatkozásokkal - a perbeli esetben megállapítható volt. A bizonyítás adatai nem támasztották ugyanis alá, hogy kizárólag programhiba okozta volna az elszámolás hiányosságait. **K.G** tanúvallomása cáfolta, hogy a felhasználó a vényelszámlási programnak olyan mértékben ki lett volna szolgáltatva, hogy ellenőrzési lehetőség nélkül kizárólag csak a véletlenül múlt, darab vagy csomag (harmincszoros mennyiség) elszámolására kerül sor. **K.G** tanúvallomása (14.P.20.058/2013/27. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal) tartalmazza, hogy az elszámolás benyújtása előtt a program többfajta ellenőrzési lehetőséget biztosított, így külön menüpontban ún. retaxálási lehetőséget, ahol vényszámokként meg lehetett nézni a bevitt adatokat. Az elszámolás benyújtása után is bármikor be lehetett lépni a bizonylatba és azon belül meg lehetett nézni az egyes bevitt vények adatait.

Az ellenőrzésre tehát a program alapján lehetősége lett volna az I. rendű alperesnek, amennyiben pedig az általa is felismert, állított bizonytalanság fennállt, a program használata nem volt problémamentes, akkor az önellenőrzést fokozott gondossággal kellett volna elvégeznie. Az I. rendű alperes a felperesnek címzett leveleiben is több ízben utalt arra, hogy a program alkalmazása nehézkesen zajlott. A felperesi jogelődhez 2011. október 26. napján érkezett, a peres iratok közé a P...i Városi Bíróság 5.P.23.142/2012/2/F/4. alatt csatolt alperesi levél is azt tartalmazza, hogy „...a recepteket egy kódbeolvasó vitte be a nyilvántartásba, így nekünk nem kellett adatokat beírni. Csak ellenőrizni kellett volna, ami sajnos elmaradt”. Helytelen volt az az I. rendű alperesi eljárás, miszerint az I. rendű alperes arra számított, hogy a felperes fogadórendszere fogja a hibákat kiszűrni.

A felmondás a felperes részéről jogszerű, egyúttal szükségszerű is volt; a kógens jogszabályi tartalomnak (Ebtv. 38.§ (4) bekezdés) lényegében megfelelő szerződési rendelkezés alapján a felperesnek nem volt mérlegelési lehetősége, a feltételes mód nélküli szövegezésből („felmondja”) következően a felmondási ok fennállásának a felmondás nem eshetőleges következménye. A felek között létrejött megállapodás egyébként is lehetőséget adott mindkét szerződő fél számára a megállapodás rendes felmondással, 30 napos felmondási idő mellett történő megszüntetésére, melyre figyelemmel az I. rendű alperesnek gazdasági tevékenysége alakításakor a szerződés felperes általi megszüntetésének lehetőségével számolnia kellett.

Téves volt az I. rendű alperes azon hivatkozása is, hogy a felperes együttműködési kötelezettségét sértette meg a kiutalást megelőző hiányos ellenőrzéssel és azáltal, hogy az elszámolási hibát csak a támogatás kiutalása után tárta fel. A szerződés 22. pontjában foglaltak szerint a felperest 5 napon belül ún. megvizsgálási kötelezettség terhelte, a megállapodás 29. pontja pedig kifejezetten rögzítette, hogy a felperes az Ebtv. 38.§-a alapján jogosult a szerződés teljesítésével összefüggésben az ellenőrzésre. Alaptalan tehát az az alperesi állítás, hogy a felek megállapodása az ellenőrzés lehetőségére nem tért ki; ugyanakkor lényegtelen is, mert a jogszabályi rendelkezések erre vonatkozó megállapodás hiányában is érvényesülnének.

A főtárgy tekintetében helytálló elsőfokú ítélet kamatkövetelésre vonatkozó részlegesen elutasító rendelkezését felperesi fellebbezés hiányában a másodfokú bíróság nem vizsgálhatta. Az I. rendű alperesi fellebbezés keretei között azonban javítható volt az a hiba, hogy a mindenkorai jegybanki alapkamat kétszerese helyett az erre vonatkozó igény részleges elutasításával a jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegét tartalmilag a Pp.215.§-ában írtak megsértésével ítélte meg az elsőfokú bíróság. A jegybanki alapkamat 2009. november 24. napja óta alacsonyabb 7 %-nál, jelenleg a 7 %-tól való eltérés már jelentős és az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjában, 2014. március 18-án is az volt (az elsőfokú eljárás befejezésekor 2,70 %, míg jelenleg 2,1 %). Az elsőfokú ítéletben írt marasztalás folytán tehát az I. rendű alperes a felperes által követelnél lényegesebb magasabb mértékű kamatot lenne köteles megfizetni, ezért erre vonatkozóan az elsőfokú ítéleti rendelkezést a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján meg kellett változtatni.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítéletben a II. rendű alperes mögöttes felelősségével kapcsolatos marasztalás az egyetemlegességre vonatkozó utalást indokolatlanul tartalmazza. A régi Gt. (2006. évi IV. törvény) 108.§ (1) bekezdésében írtak szerint a Bt. beltágjának felelőssége a többi beltaggal egyetemleges, miután azonban a perbeli esetben a II. rendű alperes egyedüli beltágja volt az I. rendű alperesnek, az egyetemleges marasztalásra vonatkozó kitétel a mögöttes felelősségre figyelemmel a Bt. és a beltág viszonylatában nem értelmezhető, azt mellőzni kellett.

A járulékokra kiterjedő részbeni megváltoztatás a perköltségszámítás szempontjából az alperesi fellebbezés sikertelenségét nem befolyásolja, így az I. rendű alperes, illetve teljesítőképzetlensége esetére, mögöttes felelősségére figyelemmel a II. rendű alperes köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárásban felmerült, a Pp.67.§ (2) bekezdése folytán alkalmazandó 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerinti jogtanácsosi munkadíjat, melyet a másodfokú bíróság a 3.§ (6) bekezdése alapján a kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányban mérsékelt, valamint az Itv.74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr.13.§ (2) bekezdése alapján az I. rendű alperest megillető illetékfeljegyzési jogra figyelemmel feljegyzett fellebbezési illetéket.

P é c s , 2014. november 27.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró,
dr. Vogyicska Petra s.k. bíró